

## COVID- 19 BAĞLAMINDA ÖĞRETMENLERİN ALGILADIKLARI AŞIRI İLETİŞİM YÜKÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ

### EVALUATION OF THE EXTREME COMMUNICATION LOAD PERCEIVED BY TEACHERS IN THE CONTEXT OF COVID-19

Remzi HAKVERDİ<sup>1</sup>, Hamdi ÇAKIR<sup>2</sup>, Sinan OKUMUŞ<sup>3</sup>, Mehmet KIRAC<sup>4</sup>

#### Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri

#### Makale Bilgileri

##### Geliş Tarihi

26.01.2023

##### Kabul Tarihi

24.02.2023

##### Anahtar Kelimeler

Öğretmen, aşırı,  
iletişim yükü

#### Özet

Eğitim örgütlerinin etkili ve başarılı bir şekilde işlemesi için iletişim önemlidir. Eğitim örgütlerinin başat unsurlarından biri olan öğretmenlerin iletişim becerileri, başta öğrencilerin bilgisi olmak üzere eğitim ve öğretimle ilgili birçok önemli unsuru etkilemektedir. Ancak örgütler, örgütsel hedeflere esas olarak öğretmenlerin çabalarıyla ulaşılabilir. Bu örgütsel hedefleri gerçekleştirmek için öğretmenlerle başarılı bir iletişim gereklidir. Ancak aşırı iletişim, öğretmenlerin karar verme davranışlarını olumsuz etkileyerek, öğretmenlerin ve okulların etkililiği ve verimliliği açısından sorun yaratmaktadır. Bu olumsuz durumun devam etmesi istenmeyen örgütsel sonuçlara yol açabilir. Çalışmada 157 öğretmen üzerinde uygulama yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükleri ile kişisel özellikleri arasında bir ilişki tespit edilememiştir.

#### Article Info

##### Received

26.01.2023

##### Accepted

24.02.2023

##### Keywords

teacher, overload,  
communication  
load

#### Abstract

Communication is important for educational organizations to function effectively and successfully. The communication skills of teachers, one of the dominant elements of educational organizations, affect many important elements related to education and training, especially students' knowledge. However, organizations can achieve organizational goals mainly through the efforts of teachers. Successful communication with teachers is necessary to achieve these organizational goals. However, excessive communication creates problems in terms of the effectiveness and efficiency of teachers and schools by negatively affecting the decision-making behaviors of teachers. The continuation of this negative situation may lead to undesirable organizational consequences. In the study, an application was made on 157 teachers. As a result of the analysis, no relationship was found between the teachers' perceived excessive communication loads and their personal characteristics.

## 1. GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü, koronavirüs (Covid-19) salgını "pandemi" ilan etti. Sosyal mesafe önlemleri kapsamında toplantıların iptal edilmesini ve okulların kapatılmasını tavsiye etmiştir (Dünya Sağlık Örgütü, 2020: 1-6). Dünyayı etkisi altına alan küresel Covid-19 salgını,

<sup>1</sup> Taştepe Ortaokulu, İstanbul, e-mail: remzihakverdi@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-6184-7588 (Sorumlu Yazar / Corresponding Author)

<sup>2</sup> Fahreddin Kerim Gökay Anadolu Lisesi, İstanbul, e-mail: hamdicakir\_1@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7306-2016

<sup>3</sup> Süleyman Nazif Anadolu Lisesi, İstanbul, e-mail: okumussinan53@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-2242-1001

<sup>4</sup> Halkalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul, e-mail: kirac63@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5079-2734

günlük hayatımızın her alanını olduğu gibi eğitim sektörünü de etkisi altına almıştır (Şendoğan Erdoğan, 2020: 1079-1090). 11 Mart 2020'de Türkiye'de ilk Covid-19 vakasının görülmesinin ardından yüz yüze eğitime ara verilmiş ve 16 Mart 2020'de tüm kademelerde uzaktan eğitime başlanmıştır (Özdoğan ve Berkant, 2020: 13-43).

23 Mart 2020 tarihinden itibaren EBA (Eğitim Bilişim Ağı) desteği ve TRT iş birliği ile öğrencilere eğitim ve öğretim desteği verilmektedir. Bu yöntemlerle öğrencilerin karşılaşabilecekleri eğitim kayıpları en aza indirilmeye çalışılmıştır (Dilekçi ve Limon, 2020: 231-252; Özdoğan ve Berkant, 2020: 13-43; Alper, 2020: 45-67). Özel okullar kendi platformlarını oluşturarak uzaktan eğitime başladılar (Alper, 2020: 45-67). Alınan tedbirler çeşitli alanlarda değişikliğe yol açmıştır. Değişimlerden en çok etkilenen sektörlerden biri de eğitimidir (Dilekçi ve Limon, 2020: 230-251).

Okul yönetiminin öğrenci, öğretmen ve bilgi ile sürekli iletişim halinde olması bu sürecin başarısında özellikle uzaktan eğitimde etkin rol oynamıştır. Bu süreçte okul yönetiminin ve öğretmenlerin velilerle sürekli iletişim halinde olması katılımı ve ilgiyi arttırmıştır (Keleş ve ark., 2020: 155-174). Hemen hemen tüm veriler öğretmenlerin öğrencilerle iletişim kurmasını beklemektedir çünkü öğretmenlerin öğrencilerle olumlu iletişimini sürdürmesi eğitimin amacına ulaşmasını sağlamaktadır (Yılmaz ve ark., 2020: 477-503).

Kurumlar farklı şekillerde öğretim konusunda gerekli değişiklikleri yapsalar bile, doğru iletişim ile öğrenci ve velileri ikna etmeyi hepsi bir öncelik haline getirmelidir. Kurumlar sık sık iletişim kurarak öğrenci ve velileri bu konularda bilgilendirmelidir (Daniel, 2021: 91-96). Uzaktan eğitime geçişle birlikte eğitimde teknoloji kullanımı daha da ön plana çıkmıştır. Kullanımda olan online platformlar, dijital ortama yönelik eğilimin salgın sonrasında da artarak devam edeceğini göstermektedir (Dilekçi ve Limon, 2020: 231-252). İnternet tabanlı iletişim araçlarının ve akıllı cihazların daha yoğun bir şekilde kullanılmasıyla birlikte iletişim önem ve artışın temel nedeni olarak görülmektedir. Ayrıca belirsizliklerin olduğu durumlarda iletişim yoğunluğu artar. Covid-19 salgını sürecinde eğitim alanında belirsizlikler baş göstermiştir. Bu nedenle Covid-19 salgını sürecinde eğitim sektöründe bir iletişim yoğunlaşması yaşanmıştır (Dilekçi ve Limon, 2020: 231-252).

### **1.1. İletişim Teknolojileri ve İletişim Yüğü**

İletişim yüğü, özellikle birden çok türde iletişim içeriğini işleme yeteneği bir teknolojiden diğerine değiştiğinde, kullanılan iletişim teknolojilerinin türleri tarafından

önemli ölçüde belirlenebilir. Birçok iletişim medyası teorisi arasında medya zenginliği teorisi, iletişim teknolojileri ve iletişim yükü arasındaki ilişkiyi anlamak için yararlıdır. Medya zenginliği teorisinin öne sürdüğü gibi, iletişim medyası değişen derecelerde zenginlikle karakterize edilir. Medya zenginliği dört bileşen tarafından belirlenir (Cho, 2017: 38-54)

- a) Çoklu ipuçları,
- b) Dil çeşitliliği,
- c) Geri bildirim hızı ve
- d) Kişisel odaklanma.

**Çoklu ipuçları**, fiziksel varlık, sözel olmayan ipuçları ve sözlü ipuçları (örneğin, ses tonlaması)

**Dil çeşitliliği**, dilsel sembollerin aktardığı anlam yelpazesine ilgilidir. Diğer dilsel sembollerle (örneğin grafik gösterimler) karşılaştırıldığında, doğal diller daha geniş bir anlam yelpazesi taşıyabilir.

**Geri bildirim hızı**, fikir alışverişi sırasında her ortamda oluşan hız farklılıklarını ifade eder.

**Kişisel odaklanma**, kişisel ilgiyi dahil etme ve alıcının ihtiyaçlarını karşılama becerisini tanımlar. Her bir iletişim ortamı biçimi, dört faktörün kapsamlı bir değerlendirmesine dayalı olarak zenginliklerine göre sıralanabilir. Örneğin, yazılı bir not nispeten basit bir ortam iken, yüz yüze iletişim nispeten zengindir. Doğal diller daha geniş anlamlar sağlayabilir. Her bir iletişim ortamı biçimi, dört faktörün kapsamlı bir değerlendirmesine dayalı olarak zenginliklerine göre sıralanabilir (Cho, 2017: 38-54).

İletişim yükü ile ilgili olarak, medya zenginliği, aşırı iletişim ve alınan sinyalleri işleme yeteneği ile ilgilidir (Cho ve ark., 2011: 38-54). Kitle iletişim araçlarıyla karşılaştırıldığında, iletişimsel sinyallerin miktarı açısından daha zengin medya, daha çeşitli iletişimsel sinyaller sağlayabilir ve daha hızlı geri bildirim alışverişinde bulunabilir. Bu, daha zengin ortamın benzer koşullar altında daha yüksek iletişim yüküyle ilişkilendirilme olasılığının daha yüksek olduğu anlamına gelir. Ancak, medya zenginliği ile iletişim yükü arasındaki bu ilişki, özellikle daha zengin medyanın geri bildirim paylaşma yeteneğini düşündüğümüzde daha karmaşıktır. İletişimci, mesajların gerçek anlamını açıklığa kavuşturabilen ve fikir alışverişinde bulunabilen çeşitli sinyallere sahipse, ortaya çıkan iletişimsel sinyalleri işleme yeteneği de artabilir.

İletişim teknolojilerinin doğası ve bu doğayla ilişkilendirilen değerler her zaman gelişmiş ve değişmiştir. Örneğin, e-posta geleneksel olarak normal kabul edilirken, asenkron

kanal, akıllı telefonların ve telekomünikasyon ağlarının gelişmesiyle daha senkronize hale geldi. İletişim teknolojilerinin bu şekilde gelişmesi kitle iletişim araçlarının zenginliği ile yakından ilişkilidir. Akıllı telefonların gelişmesiyle, mobil iletişim artık kullanıcıların aynı anda birden fazla iletişim sinyali alışverişinde bulunmasına olanak tanıyor. Örneğin, uzamsal olarak dağılmış üyeler arasındaki görüntülü ve sesli konferans, mobil uygulamalar tarafından kolayca desteklenir. Geleneksel telefonların ve özellikle telefonların aksine, akıllı telefonlar ek iletişim sinyalleri de sağlar. Gelişmiş iletişim teknolojileri aracılığıyla iletilen bu ek sinyaller, iletişimcilerin alınan içeriği daha hızlı ve verimli bir şekilde işlemesini sağlayarak algılanan iletişim yükünü azaltır (Cho, 2017: 38-54).

### **1.2. Araştırmanın Önemi**

Öğretmenler iletişim etkinliklerine çok zaman ayırırlar. Sınıflarda konuşur ve sunarlar, dinler ve öğrenciler, meslektaşlar, veliler, yöneticiler ve halkla etkileşim kurarlar. Bu nedenle, öğretmenlerin iletişim becerilerine ilişkin izlenimler, esas olarak öğretmenlerin sözlü iletişim becerilerine dayanmaktadır. İletişim yükü, bir dizi belirleyici ile yakından ilişkilidir. Özellikle, aşırı bilgi yükünün değerlendiricileri, aşırı yüklenmiş iletişimin içeriğine odaklanarak iletişim yükünü anlamada kapsamlı bir şekilde tartışılmaktadır. Yönetim, muhasebe ve pazarlama gibi çok disiplinli literatürde, aşırı bilgi yüklemesinin belirli nedenleri olarak anlaşılabilecek birkaç yapı vardır. Aşırı iletişim, değişen dünyada birçok yeniliği beraberinde getirmiştir. Çalışma bu konunun öneminden yola çıkılarak hazırlanmıştır.

### **1.3. Araştırmanın Amacı**

Çalışmanın amacı öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükünün demografik özelliklerine göre tespit edilmesidir. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlerle anket uygulaması yapılmıştır.

### **1.4. Problem Cümlesi**

Araştırmanın problem cümlesi: öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükünün demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterir mi? şeklindedir.

### **1.5. Alt Problemler**

1. Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü yaşa göre farklılık gösterir mi?
2. Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
3. Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü medeni duruma göre farklılık gösterir mi?

4. Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü eğitim durumuna göre farklılık gösterir mi?
5. Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü okuldaki görev süresine göre farklılık gösterir mi?
6. Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü meslekteki görev süresine göre farklılık gösterir mi?

## 2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

### 2.1. Araştırma Deseni

Çalışma betimsel yöntemle gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükünün demografik özellikleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemle göre araştırılan bir olay, kişi veya nesnenin bağlamı ve doğası anlatılmaya çalışılır (Karasar, 2014).

### 2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2022 – 2023 eğitim - öğretim yılında İstanbul ili Küçükçekmece ve Avcılar ilçelerindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Çalışma grubunda 157 öğretmen yer almıştır. Tablo 1’de çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı yer almaktadır.

**Tablo 1.** Çalışma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

| Gruplar | Cinsiyet |       | TOPLAM |     |
|---------|----------|-------|--------|-----|
|         | Kadın    | Erkek | f      | %   |
|         | f        | f     |        |     |
|         | 86       | 71    | 157    | 100 |

Tablo 1’e göre kadın katılımcı sayısı 86, erkek katılımcı sayısı 71 olmak üzere toplam katılımcı sayısının 157 olduğu görülmektedir.

### 2.3. Veri Toplama Aracı

**Aşırı İletişim Yükü Ölçeği:** Aşırı iletişim yükü ölçeği Dilekçi ve Limon tarafından 2020 yılında geliştirilmiştir. Ve Covid-19 salgını bağlamında öğretmenlerin aşırı iletişim yükü düzeylerini belirlemek amacıyla “İletişim Yükü Ölçeği (Communication Load Scale)” kullanılmıştır. Bu ölçek 9 maddeden oluşmakta olup tek boyuta sahiptir. Ölçek maddelerini

Cocid-19 salgını bağlamında öğretmenlerin görüşlerini ortaya çıkaracak biçimde uyarlayabilmek için her iki araştırmanın yazarlarından gerekli izinler alınmıştır. Ölçek maddeleri öncelikle İngiliz dili eğitimcileri (n=6) tarafından Türkçeye çevrilmiş ve sonrasında eğitim örgütlerindeki Cocid-19 salgını sürecine göre uyarlanmıştır. Türkçeye çevirme ve eğitim örgütlerindeki Cocid-19 salgını sürecine göre uyarlamayı takiben eğitim bilimleri uzmanı araştırmacılar (n=5), uyarlanan ölçek maddelerini inceleyerek önerilerde bulunmuşlardır. İlgili öneriler doğrultusunda maddelerde düzeltmeler yapılmış ve Türkçe uzmanı öğretmenlerden (n=2) maddeleri gözden geçirmeleri istenmiştir. Bu uygulama sonucunda ölçek maddelerinin açık ve anlaşılır olduğu görülmüştür. Ölçek maddeleri 5'li Likert tarzında ve cevap seçenekleri "(1)Neredeyse hiçbir zaman - (5)Neredeyse her zaman" şeklindedir. Ölçeğin aritmetik ortalamaların değerlendirilmesinde kullanılacak puan aralıkları ise şu şekildedir: 1.00-1.80: Hiçbir zaman; 1.81-2.60: Nadiren; 2.61-3.40: Ara sıra; 3.41-4.20: Sık sık; 4,21-5,00: Her zaman (Dilekçi ve Limon, 2020: 231-252).

#### 2.4. Veri Toplama Süreci

Oluşturulan anketler Google form üzerinden katılımcılara uygulanmıştır.

#### 2.5. Veri Analizi

SPSS 26.00 programıyla yapılan analizlerde değişken sayısına göre T-testi ve Anova testi kullanılmıştır.

### 3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

#### 3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükünün yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

**Tablo 2.** Öğretmenlerin Algıladıkları Aşırı İletişim Yükünün Yaş Bakımından İncelenmesi

|                               | Yaş   | n  | Ort.   | ss      | F    | p    |
|-------------------------------|-------|----|--------|---------|------|------|
| Algılanan Aşırı İletişim Yükü | 25-35 | 23 | 3,3261 | 1,03883 | ,418 | ,659 |
|                               | 36-45 | 70 | 3,5071 | ,86443  |      |      |
|                               | 46-60 | 64 | 3,4238 | ,79170  |      |      |

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p>0,05$ ).

### 3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükünün cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

**Tablo 3.** Öğretmenlerin Algıladıkları Aşırı İletişim Yükünün Cinsiyet Açısından İncelenmesi

|                               | Cinsiyet | n  | Ort.   | ss     | t      | p    |
|-------------------------------|----------|----|--------|--------|--------|------|
| Algılanan Aşırı İletişim Yükü | Kadın    | 86 | 3,3590 | ,83574 | -1,410 | ,607 |
|                               | Erkek    | 71 | 3,5528 | ,88304 |        |      |

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p>0,05$ ).

### 3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükünün medeni duruma göre farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

**Tablo 4.** Öğretmenlerin Algıladıkları Aşırı İletişim Yükünün Medeni Durum Bakımından İncelenmesi

|                               | Medeni Durum | n   | Ort.   | ss     | t     | p    |
|-------------------------------|--------------|-----|--------|--------|-------|------|
| Algılanan Aşırı İletişim Yükü | Evli         | 121 | 3,4969 | ,87029 | 1,345 | ,507 |
|                               | Bekar        | 36  | 3,2778 | ,81400 |       |      |

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p>0,05$ ).

### 3.4. Dördüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükünün eğitim durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

**Tablo 5.** Öğretmenlerin Algıladıkları Aşırı İletişim Yükünün Eğitim Durumu Bakımından İncelenmesi

|                               | Eğitim Durumu | n   | Ort.   | ss     | t    | p    |
|-------------------------------|---------------|-----|--------|--------|------|------|
| Algılanan Aşırı İletişim Yükü | Lisans        | 113 | 3,4524 | ,86929 | ,134 | ,585 |
|                               | Yüksek Lisans | 44  | 3,4318 | ,84584 |      |      |

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p>0,05$ ).

### 3.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükünün okulda görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

**Tablo 6.** Öğretmenlerin Algıladıkları Aşırı İletişim Yükünün Okulda Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

|                               | Okulda Görev Süresi | n      | Ort.   | ss | F     | p    |
|-------------------------------|---------------------|--------|--------|----|-------|------|
| Algılanan Aşırı İletişim Yüğü | 52                  | 3,4639 | ,86296 | 52 | 1,159 | ,327 |
|                               | 42                  | 3,6101 | ,90105 | 42 |       |      |
|                               | 52                  | 3,2837 | ,84747 | 52 |       |      |
|                               | 11                  | 3,5114 | ,70368 | 11 |       |      |

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının okulda görev yapılan süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p>0,05$ ).

### 3.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükünün meslekte görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

**Tablo 7.** Öğretmenlerin Algıladıkları Aşırı İletişim Yükünün Meslekte Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

|                               | Meslekteki Kıdem | n  | Ort.   | ss      | F     | p    |
|-------------------------------|------------------|----|--------|---------|-------|------|
| Algılanan Aşırı İletişim Yüğü | 1-5 yıl          | 11 | 2,9432 | 1,12550 | 2,027 | ,112 |
|                               | 6-10 yıl         | 24 | 3,5365 | ,74589  |       |      |
|                               | 11-20 yıl        | 43 | 3,6163 | ,91344  |       |      |
|                               | 21 yıl ve üzeri  | 79 | 3,3972 | ,80457  |       |      |

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $p>0,05$ ).

## 4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bilgi-iletişim teknolojilerinin ve mobil cihazların yaygınlaşması bireylerin her an ve her yerde ulaşılabilir olmalarına olanak tanımış; ancak söz konusu bu erişilebilirlik olumsuz bazı algıları da beraberinde getirmiştir. Algılanan aşırı iletişim yükü konusunun öneminden yola çıkarak çalışmada 157 öğretmen üzerinde anket uygulaması yapılmıştır. Anket sonuçları aşağıdaki gibidir:

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Literatüre baktığımızda Dilekçi ve Limon'a (2020) göre cinsiyet öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükünde anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır.

Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının okulda görev yapılan süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Öğretmenlerin algıladıkları aşırı iletişim yükü puanlarının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Dilekçi ve Limon'a (2020) göre Öğretmenlerin aşırı iletişim yükü düzeyleri mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bu durum bizim yaptığımız çalışmaya uymamaktadır.

#### **4.1. Öneriler**

İletişim yaşamın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da büyük öneme sahiptir. Öğretmenlere etkili iletişim kursları düzenleyerek katılım sağlanırsa daha kaliteli eğitim hizmetleri sunulabilir.

Okul yöneticileri de öğretmenler üzerindeki aşırı iletişim yükünü hafifletecek uygulamalar tespit etmelidirler.

#### **KAYNAKÇA**

Alper, A. (2020). Pandemi sürecinde k-12 düzeyinde uzaktan eğitim: durum çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 45-67.

Cho, J. (2017). Communication load. *The International Encyclopedia of Organizational Communication*, 1-9

Cho, J., Ramgolan, D. I., Schaefer, K. M. ve Sandlin, A. N. (2011). The rate and delay in overload: an investigation of communication overload and channel synchronicity on identification and job satisfaction. *Journal of Applied Communication Research*, 39(1), 38-54.

Daniel, S. J. (2021, 12 19). Education and the Kovid-19 pandemic. *PROSPECTS*, 49, 91-96.

Dilekçi, Ü. ve Limon, İ. (2020). Covid-19 salgını bağlamında öğretmenlerin algıladıkları "aşırı iletişim yükü" düzeylerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 231-252.

Dünya Sağlık Örgütü. (2020). *Responding to community spread of COVID-19: Interim guidance*, 7 March 2020 (No. WHO/COVID19/Community\_Transmission/2020.1). World Health Organization.

Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları

Keleş, H. N., Atay, D. ve Karanfil, F. (2020). Covid 19 pandemi sürecinde okul müdürlerinin öğretim liderliği davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 155- 174.

Özdoğan, A. Ç. ve Berkant, H. G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.

Şendoğan Erdoğan, K. (2020). Foreign language education during covid-19 pandemic: an evaluation from the perspectives of preparatory class students. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 1079-1090.

Yılmaz, E., Güner, B., Mutlu, H. ve Arın Yılmaz, D. (2020). Farklı öğrenim kademelerindeki öğrencilere verilen uzaktan eğitim hizmetinin veli görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 477-503.